

Cena 15 Kč

Březen

zpravodaj

1255 - 2012 městyš Brezno u Mladé Boleslavi

Podzimní

Říjen 2012

ročník 11, číslo 2

Na úvod ...

Doba prázdnin a dovolených je již minulostí. Jistě jste si všichni vybrali tu svou vysněnou, kde jste odpočívali a čerpali nové síly do dalších, tentokrát již podzimních a za chvíli již zimních dlouhých měsíců. Jistě jste si všimli, že nevyšlo prázdninové číslo zpravodaje. Tímto se všem našim čtenářům omlouváme za trpělivost. Nyní se Vám dostává do rukou podzimní číslo s řadou informací a nových poznatků z úřadu městyse i jiných informací kolem všeobecného dění. Řadu z Vás bude jistě zajímat ohlédnutí za některými akcemi.

Všem přejeme příjemné prožití slunečného podzimu.

Vaše redakční rada.

Slovo starostky

Vážení občané,

nejprve Vám chci všem poděkovat za vstřícný přístup při uzavírání nových smluv ohledně odvádění a čištění odpadních vod a užívání čerpacích jímek. Na všechny připojené objekty k tlakové kanalizaci byly smlouvy uzavřeny. První odečítání vodoměrů pro zjištění spotřeby měrných jednotek proběhne na konci letošního roku, pravděpodobně v termínech od 10.-19.12.2012.

Během září a října probíhali první preventivní prohlídky vytipovaných čerpacích jímek. V Březně i Židněvsi se provedlo celkem 80 preventivních prohlídek. Tyto akce budou pokračovat na jaře roku 2013. Vlastník kanalizace tímto reaguje na svoji smluvní podmínku, čerpací šachty ve lhůtě 5-ti let prostřednictvím provozovatele zkontrolovat. Vzhledem k množství a stáří šachet, nelze z ekonomického hlediska najednou zkontrolovat všechny šachty, které toto hledisko splňují. Uživatelům, u kterých již preventivní kontroly byly provedeny, velice děkuji za vstřícný přístup. Při realizaci těchto preventivních kontrol nevznikly žádné problémy.

Poslední zmínka bude a podle mého názoru o zásadní věci, chci se zamyslet nad otázkou dětského hřiště v lokalitě Topoly.

Již realizace dětského hřiště byla velmi komplikovaná. Pravidla pro zřízení veřejného dětského hřiště sebou přináší mnoho povinností, které musí provozovatel splnit. Také nelze opomenout finanční stránku věci, protože herní prvky z kvalitního dřeva a s vysokou herní hodnotou jsou výrazně ekonomicky náročné. Městys Březno je již větší obcí a máme zde opravdu mnoho dětí ve věku od 3 – 14 let, kterým je dětské hřiště určeno, takže jeho vybudování je velkým pozitivním krokem.

Jak již jsem naznačila provozování dětského hřiště je složité. Přístupem některých dětí a i bohužel dospělých se zdá, že nebude jednoduché herní prvky ochránit před jejich

zbytečným poničením. Musíme si uvědomit, že hlavně náš osobní přístup k nově vzniklým věcem ovlivní, jak dlouho budou hezké a funkční.

Dětské hřiště v lokalitě v Topolech je teď ve fázi, kdy se realizuje za pomoci SDH Březno oplocení. Následovat budou terénní úpravy formou brigády Baráčníků, TJ Sokola a veřejností, nato firma Montana provede zatravnění. Městys Březno poté dětské hřiště pro veřejnost do jara 2013 uzavře (uzamkne).

Součástí oplocení bude i provozní a návštěvní řád. Tyto řády byly projednány a schváleny radou městyse Březno a obsahují pravidla, které se musí na dětském hřišti dodržovat. Převážně se jedná o věci, které na dětském hřišti nelze provozovat, uvádím ty dle mého názoru nejdůležitější:

- zákaz kouření a manipulace s ohněm
- zákaz jízdy na kole
- zákaz konzumace alkoholických nápojů a užívání omamných látek
- zákaz znečišťování a poškozování dětského hřiště
- zákaz používat dětské hřiště jiným způsobem, než pro které je určeno
- zákaz přinášet jídlo a pití ve skleněných nádobách
- zákaz vstupovat se psy a jinými zvířaty

Návštěvní řád pamatuje na otevírací dobu dle ročního období. Po uplynutí doby bude dětské hřiště uzamykáno. Otevírací doba: jaro až podzim 7.00-21.00, zima 8.00-16.00. Dále zde najdete důležité kontakty na provozovatele, správce, hasiče, záchrannou službu a Policii ČR. Celé znění provozního a návštěvního řádu můžete najít na webových stránkách městyse Březno (úřad městyse/vyhlášky a zákony).

Provozovatel Městys Březno bude velice razantně řešit přestupky proti návštěvnímu a provoznímu řádu dětského hřiště. Je to v zájmu zejména našich dětí, pro které bylo dětské hřiště zbudováno. Uvítáme velice rádi pomoc veřejnosti – prosím informujte nás na dostupných kontaktech o problémech na dětském hřišti ať již na herních prvcích, pořádku nebo chování některých dětí. Chci apelovat na starší děti, aby byly ohleduplné k těm menším. Pokud se všichni budou chovat slušně a ukázněně, zažijí si na dětském hřišti hezké zážitky.

Závěrem mohu přislíbit, že v roce 2013 bude dětské hřiště doplněno o další herní prvky. Bude uděláno zázemí pro maminky, proběhne výsadba vzrostlých stromů kvůli stínu a u vchodu bude umístěn stojan na kola.

Můžeme se všichni společně už teď těšit na jaro 2013, kdy se zase naše dětské hřiště v Topolech pro veřejnost otevře a bude dávat radost všem dětem v Březně.

Úplně na závěr chci poděkovat mladé chasě Baráčníků, Petru Šálenému a Dagmaře Blechové za pomoc při úpravě terénu dětského hřiště.

Barbora Adamcová
starostka městyse

Informace z Úřadu městyse Březno

Uběhla dlouhá doba od vydání posledního zpravodaje a od té doby se také se řešilo hodně událostí a myslím si, že bylo odvedeno i kus poctivém práce.

Začnu asi od začátku, kdy se městys na počátku roku ucházel o dotační tituly z Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu obnovy a rozvoje venkova o dotační titul na vybudování dětského hřiště v „Topolech“ a na informační tabule o historii Března a okolí. Další dotační titul byl ze Středočeského kraje u Fondu rozvoje obcí a měst a to na výstavbu 2 tenisových kurtů s antukou pod víceúčelovým hřištěm. Z Fondu dobrovolných hasičů a složek IZS bylo požádáno o dokončení celkové rekonstrukce přední části zásahového vozu TATRA CAS 815. Z Fondu kultury a obnovy památek se jednalo o opravu kapličky v Dolánkách a v neposlední řadě z Fondu životního prostředí na intenzifikaci ČOV, konkrétně na vybudování kalové koncovky. Musím bohužel konstatovat, že ani jednomu dotačnímu titulu nebylo vyhověno, ani na jedinou žádost městys nedostal finanční podporu. Všechny akce, které městys provedl, nebo které se ještě provedou, jsou plně hrazeny z rozpočtu městyse.

Jistě jste všimli, že byly postaveny tři z plánovaných šesti informačních tabulí a to u kostela, u školy a u křížku v Dolánkách. Tabule včetně informací instaloval p. Kout z Března.

Jelikož v našem městyse je hodně dětí do deseti let, bylo velkou prioritou městyse vybudovat dětské hřiště. Výběrovým řízením byly vybrány prvky od firmy Antoš, výrobce prvku pro veřejná dětská hřiště musí splňovat přísná kritéria pro používání na veřejných hřištích. Každý prvek též musí obsahovat certifikát pro používání. Podmínkou bylo použití odolného materiálu s delší životností a prvky s velkou užitnou i herní hodnotou. Instalaci prvků provedla firma Compag z Mladé Boleslavi. Nezávislým auditorem byl vystaven certifikát pro používání celého dětského hřiště. Některé práce jako stavba oplocení a terénní úpravy jsou dokončovány za pomoci místních spolků - hasičů, baráčníků, sportovců a nesmím zapomenout za pomoci některých spoluobčanů. Tímto bych jim chtěl veřejně poděkovat za pomoc při dokončení, patří jim velký dík. Mimo veřejnost bude hřiště též většinou v dopoledních hodinách hojně využívat i školka a v odpoledních hodinách i školní družina. Hřiště se povedlo, byť asi na 14 dní otevřít veřejnosti a podle návštěvnosti je předpoklad, že bude hodně využito. Z prvních ohlasů od maminek se hřiště povedlo. V příštím roce je naplánováno další rozšíření hřiště herními prvky a zázemím pro maminky. Snad nakonec, hřiště bylo zrealizováno částkou 570000,00 Kč.

Ke konci roku, řádově listopad, prosinec by se mělo montovat do ČOV dekantační odvodňovací zařízení pro separaci kalu z aktivačních nádrží v ČOV. V minulém zpravodaji jsem popisoval důvod proč je nutné toto zařízení do ČOV instalovat, proto to nebudu podrobně znovu rozebírat. Jen jednou větou – odstranění přebytečného kalu z ČOV, tím zajištění lepších výsledků odběrů vzorků. Bylo vypsáno též výběrové řízení a byla vybrána firma ASIO z Brna, která dodá a zprovozní kompletní zařízení. V současné době se zařízení již vyrábí, proběhlo zaměření lávek a konzol přímo na ČOV. Pokud se nevyskytnou nepředvída-

telné problémy, myslím si, že v příštím vánočním čísle zpravodaje bych shrnul celé ukončení montáže kalové koncovky do ČOV.

Poslední tituly, na které městys nedostalo finanční pomoc je dokončení opravy TA-TRY CAS 815 pro zásahovou jednotku, výstavba tenisových kurtů na spodním hřišti a oprava kapličky v Dolánkách. Tyto akce nebyly a v letošním roce nebudou zrealizovány. V příštím roce se městys pokusí znovu zažádat o dotaci, pokud budou vypsány určené dotační tituly.

Už od začátku roku se na Úřadě městyse Březno připravoval přechod sazby stočného z paušálu na měrné jednotky, na cm^3 . Přechod nebyl jednoduchý, mnoho lidí nemohlo pochopit, proč se to musí změnit, proč se musí odměřit spotřebovaná voda - vodné, proč si musí nechat namontovat podružný vodoměr apod. Stálo to hodně úsilí, nervů, trpělivosti, vysvětlování a zase vysvětlování. Stálo to hodně práce navíc pro celý úřad, už jenom sepsání nových smluv pro celé Březno a Židněves. Nelehkou úlohu měl i náš provozovatel ČOV, kdy jeho pracovník montoval podružné vodoměry pro možný odečet vody nenatékající do kanalizace. V některých nemovitostech bylo skoro nad lidské síly nalézt tu správnou volbu či kombinaci. Přes všechny nepříjemnosti a problémy se nakonec k 1.6.2012 podařilo přejít v obou obcích na nový způsob vyúčtování stočného a uzavřít nové smlouvy o odvádění a čištění odpadních vod. Poslední týden v květnu byly osobně navštíveny všechny nemovitosti a byl opsán počáteční stav vodoměru jako výchozí bod stočného. Všem občanům děkuji za pochopení a vstřícnost při realizaci tohoto nutného kroku. Na závěr jenom informace o právě probíhající revizi prvních namontovaných šachet. Jedná se o šachty, na kterých ještě nebyla provedena žádná oprava. Letos bylo v Březně a Židněvsi zkontrolováno 80 šachet pracovníkem provozovatele. Při této kontrole dochází i k poučení majitele o údržbě šachty. Příští rok budou tyto revize a zaučení pokračovat, tím městys plní i jeden z bodů ve smlouvě o odvádění a čištění odpadních vod.

Nyní zmínka o revitalizaci náměstí. Studie, která byla na jaře předložena veřejnosti i s doplněnými připomínkami byla opravena. Byla svolána pracovní schůzka s pracovníky Magistrátu oddělení dopravy, Policie a KSUS Praha. Podmínky těchto institucí byly postoupeny projektové kanceláři, která s městysem spolupracuje na úpravě náměstí k dořešení či zvolení jiného řešení určitého problému. Z jednání vyplynulo, že je třeba vytvořit kompletní projekt rozdělen do několika etap.

Poslední dobou se nám na náměstí objevila spousta kamiónů, kdy řidiči těchto aut tady tráví povinnou přestávku a v nočních hodinách tady přespávají. Určitě jste si toho sami všimli. Na základě tohoto zjištění proběhlo několik schůzek s Policií a vzniklo jediné možné řešení a to úprava dopravním značením. V současné době se instalují značky „zóna zákazu stání pro vozidla nad 3,5 t“ platná pro celé náměstí. Samozřejmě že se tyto značky musí umístit na všech příjezdových cestách na náměstí. Bude umístěna i značka „zákazu zastavení“ u zdravotního střediska po pravé straně směrem na Domousnice, kde nám řidiči parkují na travnatém pásu. Další značky „zákaz vjezdu motorových vozidel“ budou umístěny do proluky za zdravotním střediskem směrem od kontejnerů na tříděný odpad k bývalému zahradnictví. Tady si řidiči krátí cestu, i když tu není zpevněný povrch, cesta není vedena jako silnice. Umístění značky je ale hlavně z bezpečnostních důvodů jelikož je zde velký pohyb chodců.

O prázdninách byla provedena docela náročná rekonstrukce WC v Základní škole druhého stupně. Dosavadní toalety byly v havarijním stavu a již nevyhovovaly současným hygienickým předpisům. Výběrovým řízením byla vybrána a rekonstrukci provedla firma RPS Mladá Boleslav. Zde bylo nutné, aby se celá rekonstrukce provedla o školních prázdninách.

nách. Práce se zvládly bez větších problémů a nové toalety byly připraveny na začátek školního roku. Celková rekonstrukce stála 550000,00 Kč.

Firma Compag zavádí od příštího roku nový systém značení nádob na svoz komunálního odpadu. Na nádobě bude v určeném místě nalepena šablona, do které se bude každý rok lepit malá známka na svoz. Firma tím chce za prvé šetřit náklady na nákup dosavadních velkých známek a za druhé nádoby na svoz nebudou olepny starými známkami kolem dokola. Ve změti starých známek se pracovníci Compagu špatně orientují při hledání té správné známky.

Asi na závěr poslední informaci. V duchu loňského roku se na první adventní neděli připravuje rozsvěcení vánočního stromku spojené s kulturním programem a občerstvením. Samozřejmě že se bližší informace včas dozvíte.

Zbyněk Valenta – místostarosta

Zasedání zastupitelstva

Zápis č.2/2012 ze zasedání zastupitelstva městyse Března konaného dne 29. 2. 2012

2/01/2012 – Budoucí bezúplatné nabytí pozemku pod chodníkem Březno – Židněves do vlastnictví městyse Březno. Souhlas s umístěním stavby chodníku do Židněvse podél komunikace II/280 v k.ú. Březno – části pozemku par.č.1049 a č.1048 v k.ú. Březno. Zastupitelstvo schválilo všemi přítomnými hlasy.

2/02/2012 – Změna režimu stočného- sazba měrná jednotka (m³) od 1.6.2012. Zastupitelstvo schválilo všemi přítomnými hlasy.

2/03/2012 – Zpracování návrhu územního plánu městyse Březno – vyzvat pořizovatele územního plánu ke zpracování návrhu územního plánu městyse Březno. Zastupitelstvo schválilo 13 přítomnými hlasy. 1 hlas se zdržel hlasování.

2/04/2012 – Provozní dotace ZŠ Březno za rok 2011 – rozhodnutí o odvodu do rozpočtu městyse HV zisk 208.976,-Kč. Zastupitelstvo schválilo všemi přítomnými hlasy.

2/05/2012 – Zůstatek investičního fondu příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Březno 244.186,00 Kč. do rozpočtu městyse. Zastupitelstvo schválilo všemi přítomnými hlasy.

Zápis č.3/2012 ze zasedání zastupitelstva městyse Března konaného dne 28. 3. 2012

3/01/2012 – Rozpočtový výhled 2012 – 2016. Zastupitelstvo schválilo všemi přítomnými hlasy.

3/02/2012 – Rozpočet schodkový – paragrafové členění

Příjmy celkem: 10.808.679,00 Kč.

Výdaje celkem: 11.803.550,00 Kč.

Financování z minulých let: 994.871,00 Kč.

Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení. Zastupitelstvo schválilo všemi přítomnými hlasy.

3/03/2012 – Schválení I etapy úpravy náměstí v Březně - vytvořit parkoviště pro 15 parkovacích míst. Klidovou zónu před obchodem oddělit částečně travnatým ostrůvkem od silnice, vytvořit parkování pro 5 parkovacích pohotovostních míst u budovy pohostinství. Vybudování dvou nových zastávek. Zastávka autobusu (u studny) – vydláždít povrch nájezdu do zastávky, oddělit vyvýšeným ostrůvkem od silnice. Vysázet a upravit zeleň u silnice na náměstí a před poštou. Zakoupit základní mobiliář na náměstí: lavičky, odpadkové koše typu antivandal. Zastupitelstvo schválilo 13 přítomnými hlasy. 1 hlas se zdržel hlasování.

Zbyněk Valenta - místostarosta

Děni v městysi - ohlédnutí za sv. Václavem

Ohlédnutí za svátkem patrona české země, sv. Václava.

V pátek 28. září jsme společně oslavili svátek k počtě sv. Václava, slavností v kostele posvěceném patronu české země. Na společném slavení poutní mše se sešlo asi 40 poutníků z okolních obcí i Března.

Mše začala s drobným zpožděním pátera, Antonína Krasuckého (OP – dominikánského řádu), který celebroid bohoslužbu se zjevným nadšením. Vzhledem k tomu, že již nás za stejného účelem navštívil v loňském roce, nebylo třeba poutníky více seznamovat.

Vše bylo s kladným svědomím připraveno a také slavnostně vyzdobeno do „mučednické barvy“ (červená) k počtě a slávě mučedníka, a také provedeno a dokončeno. Při kázání bylo více či méně zdůrazněno v postavení sv. Václava v české společnosti a ve významu k české státnosti.

Zpěv poutníků zdobila píseň „V zemi větných Čechů“ a mocný svatováclavský chorál (novější verze). Profesionálním zpěvem okouzila E. Josifová.

Sváteční, poutní bohoslužba byla navíc ozářena i krásným počasím, které se velice pozitivně odráželo v náladě v našem chrámu i v návštěvnosti poutníků samotných.

Při odchodu z chrámu si každý odnesl jistě slavnostní zážitek i prožitek a také malou sladkou drobnost v podobě zdobeného perníku „kostelíčka s věží“, které pro nás vyrobila „dvorní perníkářka a výtečná zpěvačka Eliška Josifová, která ještě po akci neúnavně ve stánku prodávala svoje výrobky a jistě s nimi sklídila veliký úspěch.

Věřím, že náš chrám nezůstane bez povšimnutí širokého okolí návštěvníků a účast a návštěvnost na akcích bude alespoň taková, jaká je v současném průměru, ne-li lepší.

Za podporu na akci a za účast srdečně děkuji!

Zdenka Nečesaná

Cesta do metropolí EU

Zpráva o cestě do metropolí EU.

Každý by měl vědět, že Praha je hlavním městem České republiky. Jaké je ale hlavní město Evropy?

V dnešní době, kdy už většina států je soustředěna v Evropské unii je zřejmé, že někde se musí nacházet ten pomyslný "střed," který všechny členské státy sdružuje. Než se pokusíme na tuto otázku odpovědět, musíme se vrátit o několik měsíců nazpět.

Na jaře jsem podnikl služební poznávací stáž po institucích Evropské unie. Této cesty se zúčastnila i ředitelka naší školy a dalších 40 učitelů z různých škol v tomto kraji. Byli jsme vybráni do tohoto projektu, který má za cíl přiblížit lidem principy, na kterých EU funguje a představit nám instituce, které v EU "vládnou."

Cesta začala 18. března a skončila 22. března 2012. Vyjeli jsme autobusem v neděli ráno z Prahy a vrátili se ve čtvrtek dopoledne na totéž místo.

První den jsme se přes Německo dopravili do francouzského Štrasburku, symbolu bývalého německo - francouzského soupeření, ale zároveň i současného usmíření. V tomto starobylém městě na řece Rýn, ve kterém vznikla i francouzská hymna Marseillaisa, jsme si prohlédli budovu Evropského parlamentu, Soudu pro lidská práva a budovu Rady Evropy. Do některých těchto míst jsme se mohli jít přímo podívat a dozvědět se víc o smyslu a práci těchto institucí. Někdy k nám hovořili čeští zástupci, kteří zde pracují, jindy byl výklad v angličtině, doprovázený poutavým ilustračním filmem.

Zajímavou informací bylo to, že se Evropský parlament pravidelně kompletně stěhuje - ze Štrasburku do Bruselu a naopak. Důvodů je několik a jeden z nich je ten, že žádná země nemůže říct, že ona je tím jediným "středem" Evropy.

Naším dalším cílem bylo město Lucemburk. Jedná se o poměrně malé město v malebné krajině a opět plné památek. Lidé tam mi připadali milí, usměvaví a jakoby nikam nespíchali. Kromě prohlídky malebného náměstí jsme navštívili i kostel, ve kterém je pohřbený náš král Jan Lucemburský.

Samozřejmě jsme si prohlédli i další významné evropské instituce. Především Evropskou investiční banku a Evropský účetní dvůr. Tyto důležité úřady jsou umístěny v Lucemburku možná i proto, že samotný stát Lucembursko je v přepočtu na obyvatele nejbohatším státem EU a zbohatlo prý na důmyslném bankovníctví.

Poslední velké město, které jsme navštívili, byl belgický Brusel. Bylo to již třetí den naší cesty, a pokud mi Lucemburk připadal jako klidné městečko, tak Brusel na mě působil jako Babylon. Je to skutečná křižovatka Evropy.

Opět jsme navštívili Evropský parlament, kde jsme vyslechli velmi poutavou přednášku pana Černocho, který zde pracuje už 9 let. Zastávku jsme udělali i u Rady Evropské unie a u domu stálého zastoupení České republiky v EU.

Každý stát EU si chce svůj dům stálého zastoupení nějak ozvláštnit, aby bylo jasné, že tento dům zatupuje konkrétní stát. Takže ten náš je kromě české vlajky "vyzdoben" i sto-

pou Járy Cimrmana přímo před vchodem a zároveň pamětní deskou, která kolemjdoucí informuje o tomto českém velikanovi.

Počasí v Bruselu bylo skutečně krásné, takže jsme večer rádi navštívili nádherně osvětlené bruselské náměstí, stejně tak i katedrálu. Velkým zážitkem bylo i spatření největšího turistického lákadla v Bruselu - soška čůrajícího chlapečka. Pro naše chuťové buňky byly ale větším lákadlem čokoládovny, cukrárny a kavárny na každém rohu.

V Bruselu jsme se zdrželi dva dny a navštívili ještě vojenské muzeum, a kdo chtěl, tak i muzeum miniatur a Atomium.

Blížil se čas odjezdu. Rozloučili jsme se s rušným Bruselem a na cestě domů jsme ještě zastavili v městečku Lovaň, kde sídlí pivovar Stela Artois. Lovaň jsme procházeli již ve večerních hodinách a příliš dlouho jsme se nezdrželi. Avšak pohled na radnici, která je daleko zdobnější než radnice v Bruselu, nás ujistil v tom, že i toto město se má čím pochlubit a může lidem mnoho nabídnout.

Unavení, ale plní dojmů jsme se vrátili zpět do Čech. Kromě zážitků jsme si přivezli i hlubší poznání a pochopení jak složitý mechanismus EU představuje.

A mám-li se vrátit k původní otázce, které město je tím "hlavním středem" Evropy, tak musím konstatovat, že možnosti jsou tři: Štrasburk, Lucemburk, Brusel. Výběr je už na vás.

Luboš Hašlar, učitel ZŠ

Základní škola Březno

Vážení rodiče a prarodiče, všichni spoluobčané, milí žáci.

Uplynulo 62 dnů hlavních školních prázdnin, uteklo jako voda v řece období, které mají všichni školáci a jejich učitelé nejraději. Doba odpočívání, lenošení, cestování, táboření a výletů je nenávratně pryč a opět nastal čas deseti měsíců ranního vstávání, plnění povinností, poznávání, psaní domácích úkolů a učení. Ale proč si stěžovat, proč fňukat? To přece patří ke koloběhu života a za deset měsíců bude opět čas na oddych.

V naší škole jsme zahájili školní rok 2012/2013 obzvláště radostně. Našich 12 čerstvých „deváťáků“ vívalo 38 nových žáčků prvňáčků, které poprvé v historii naplnili dvě třídy, 1.A a 1.B. A uvítání se spolu s třídním učitelem panem Lubošem Hašlarem zhostili vskutku bravurně. Přivedli nám nové žáky na hlavní halu školy, představili nám je, předali jim malou kytičku a předali je třídním učitelkám – paní Mileně Jonášové a Monice Ulrychové. A světe div se – ani jeden z nich se nebál, ani jeden z nich neuronil jedinou slzičku! Je vidět, že se do školy opravdu těšili, že je ani nové prostředí, ani nové tváře, ani dav lidí nezaskočil, nerozhodil, že jsou stateční od samého počátku. Snad jim to vydrží.

Spolu s novými žáky zahájilo svou výchovně vzdělávací práci, své životní poslání na naší škole pět nových pedagogů. Jsou to převážně mladičké učitelky, čerstvé absolventky pedagogické fakulty Dagmara Podlipná (třídní 3. ročníku) a Lucie Lánská (učitelka obou stupňů ZŠ), dále dvě vychovatelky školní družiny - paní Dagmar Košťáková a Iva Vitmajerová

a nová posila mateřské školy - paní Eva Šulerová. Všem přeji, aby se jim u nás ve Březně líbilo, aby zde našly hodné a vnímavé žáky, pracovní spokojenost a dobrý, kamarádský kolektiv.

Nabízí se otázka – „co škola o prázdninách?“ Změnilo se v ní něco nebo škola celé dva měsíce „spala“?

Škola opravdu „nespala“. Tak jako loni prošel generální rekonstrukcí hlavní vchod školy a jedna ze tříd, letos jsme nechali pracovat odborníky na II. stupni. Opět se změnila jedna třída a hlavně sociální zařízení. Dívčí, chlapecké a zaměstnanecké toalety prošly komplexní, velmi nákladnou a náročnou rekonstrukcí. Jsem moc ráda, že to zřizovatel umožnil, firma RPS pana Františka Báčka úspěšně a včas zvládla a městys Březno i okolní obce zafinancovaly. A teď už je jen na dětech, aby si toho dokázaly vážit, neničily to, protože jsme to udělali pro ně a především jim to bude sloužit mnoho následujících let.

O pěkně připravenou školu pro nový školní rok se zasloužily nejenom firmy, ale především také naše paní uklízečky Radka Kasalová a Martina Křemečková, které díky bourání a stavebním úpravám musely následně skutečně vynaložit mnohem více úsilí a energie než obvykle, abychom my všichni našli školu opět čistou, vymalovanou, upravenou a krásnou. Pan školník Petr Ňorba, všichni učitelé a kuchařky se do poslední chvíle snažili, aby vše klaplo a za to vše naprosto všem bez výjimky patří mé upřímné děkuji.

A co přát do nového školního roku 2012/2013 ?

ŠKOLNÍMU ROKU přeji, ať moc rychle neutíká;

DĚTEM spoustu jedniček, mnoho her, soutěží, výletů, hodně kamarádů, chápajících učitelů a vychovatelů, krásné, čisté, barevné a moderně vybavené třídy a hlavně chuť učit se, poznávat a nezlobit, nezapomínat úkoly;

UČITELŮM stávajícím i nově nastupujícím hodně, hodně energie, ještě víc trpělivosti, nápaditosti a tolerance při každodenní náročné, ale krásné práci;

RODIČŮM přeji spokojené, chytré a šikovné syny a dcery, žákovské knížky plné pochval a jedniček;

SPRÁVNÍM ZAMĚSTNANCŮM pořádné děti;

KUCHAŘKÁM spokojené strážníky a vyjedené talíře a

neskromně SOBĚ stabilnější pedagogický sbor, vzkvétající, úspěšnou školu, chápající rodiče žáků a stále nakloněného zřizovatele.

Mgr. Dana Rudolfová, ředitelka ZŠ a MŠ Březno

Veřejné poděkování

Děkuji zřizovateli ZŠ a MŠ – městysu Březno, jmenovitě paní starostce B. Adamcové, panu místostarostovi Z. Valentovi a dalším členům rady paní ing. V. Konejlové, panu ing. P. Horákovi a panu J. Pavelkovi za vstřícnost a následné schválení a provedení mimořádné akce, jakou byla náročná celková rekonstrukce sociálního zázemí na II. stupni základní školy.

Jsem opravdu moc ráda, že opět mohu poděkovat i některým rodičům za obětavou pomoc a sponzorské dary, které dali naší škole. Konkrétně DĚKUJI rodičům našeho prvňáčka Tobiáše Marince, kteří zakoupili do učebny 1. ročníku dětem krásný pestrý koberec. Rodičům Žitníkovým a Lauterkranzovým děkuji za zakoupené papíry na malování a kopírování a paní Jindrové za balíček razítek, pastelek a fixů do školní družiny.

Veřejné PODĚKOVÁNÍ posílám také skupině dobrovolných hasičů, kteří v první polovině září věnovali celá dvě odpoledne brigádě a zcela bez nároků na odměnu obnovili nátěrem fasádu na budově I. stupně základní školy z hlavní ulice. Jmenovitě to byli pan Václav Horák st., Václav Horák ml., Josef Duška, Jan Svárovský, Michal Heřmánek a Jan Grmolinský. Moc děkuji.

Do budoucna se těším na spolupráci se všemi dalšími, kteří nám jakkoli chtějí pomáhat a zejména dětem zpříjemnit prostředí tříd, celé školy i okolí.

Dana Rudolfová

Březensští Baráčníci

Vlastenecko-dobročinná obec baráčnická pro Březno a okolí.

Na začátku prázdnin jsme si v Březenské hospůdce udělali malé posezení, měli jsme uzenou kýtu, dobré pivečko, zahrál nám soused Mazanec a popřáli jsme si navzájem hezkou dovolenou.

O prázdninách jsme se samozřejmě jeli podívat na Folklorní festival v Bakově, druhý ročník tohoto festivalu ukázal, že festival bude patřit mezi nejlepší festivaly u nás v Čechách, byl to krásný zážitek.

Na konci prázdnin jsme splnili dětem náš slib, zájezd do Šiklova mlýna- Westernového městečka. Měli jsme autobus zaplněný do polovičky, což je velká škoda, že tuto možnost nevyužili i ostatní (pozvání byli všichni i nebáráčníci a všechny děti měli cestu i vstup zdarma), ale ti co jeli, byli spokojeni a líbilo se jim jak městečko tak program, který tu probíhal. Měli jsme štěstí, chytli jsme poslední vystoupení v této sezóně.

Na podzim máme naší největší akci a tou je naše výroční hodnotící sezení, na které vás všechny srdečně zveme, koná se v Březenské sokolovně 17.11. 2012 od 14 hodin.

Konšelstvo BO

Víte že

.....v roce 1788 byl zrušen starý hřbitov u kostela a založen za městečkem, kde byla umístěna socha sv. Linharta, nový. Ten byl v roce 1857 také zrušen a zřízen nynější.....

.....pouť bývala ve Březně na svátek sv. Václava a posvícení v neděli po sv. Václavu. V roce 1893 bylo přeloženo posvícení až na první neděli po svátku „Všech svatých“, kdy je již po práci na polích.....

.....v roce 1866 protáhla Březnem pruská a saská vojska. Vojsko čítalo 60tisíc mužů. Lidé se schovávali v lesích až u Rejšic, na Chlumu a u Kladěrub měli schovaný dobytek a jiná zvířata...

.....již za dob pánů z Bubna bývalo na březenském panství 33 rybníků.....
.....v roce 1928 byl vypuštěn rybník „Vražda“ o rozloze 21,5 ha, změněn na pole a o pár let později opět jako rybník obnoven.....
.....kolem roku 1880 byly v Březně tři hostince, v nichž se čepovalo pivo a kořalka. Lid zde hodně propadal silnému pití lihovin.....
.....kolem roku 1890 bylo zavedeno osvětlování místních ulic. Bylo zakoupeno šest petrolejových lamp, které strážník vždy večer rozsvěcel a zhasínal kolem 9 hodiny.....
....v roce 1885 bylo pořádáno první veřejné cvičení SDH. Toto cvičení bylo prvním lidovým, spolkovým veřejným vystoupením.....
....v roce 1925 došlo k parcelaci Velkostatku Březno.....
.....v roce 1925 bylo poprvé jednáno o zřízení elektrické energie v Březně a ve schůzi ze dne 4 února 1925 bylo usneseno postavit společně s Židněvsí transformátorovou stanicí. Byla zřízena i komise pro energetiku. Celkovou elektrifikaci pak provedla firma Josefa Dufka.....

Zdeňka Nečesaná

Noc kostelů

Noc kostelů 2012

Zdálo se to jako jednoduchá věc. Přihlásit náš kostel do programu „Noci kostelů“. Sice téměř na poslední chvíli, ale ...hračka. Dokonce jsme se štěstím stihli i zápis do putovní knížky. Skvělé. Jenže pak přišlo to hlavní. Naplánovat program, vše sepsat, nacvičit, uklidit a vyzdobit kostel. Chtěli jsme, aby byl kostel na tuto slavnostní událost co nejhezčí. Jistě, vybavení zpět nedostaneme a můžeme pracovat pouze s tím, co máme, ale určitě je toho dost, co můžeme udělat. Nakonec nás čekalo tolik práce, že jsme s tím ani nepočítali. Jen díky obrovskému nasazení členů občanského sdružení „Při kostele“ a několika místním spoluobčanům, se po měsíci podařilo uvést kostel do stavu, v jakém jsme jej chtěli otevřít veřejnosti.

A pak přišel den „D“. Jak se blížila 18. hodina, rostly mé obavy. Co když to všechno nestihneme připravit? Co když na něco zapomeneme? Co když nikdo nepřijde? Co když pokazíme vystoupení? Co když... Dost! Takhle to nejde. Je šest hodin a před kostelem se shromáždila skupina návštěvníků. Tak do toho!

Úvodní koncert malých zpěváčků z pěveckého sboru „Při kostele“ měl úspěch. Po počáteční nervozitě si děti své vystoupení opravdu užily a malý dárek v podobě fialové čokolády jim ještě rozšířil jejich úsměvy na rtech. A to ještě nevěděly, že díky jejich vystoupení se přihlásily do sboru nové děti. Jen tak dál.

Povídání o křížové cestě se ujal Honza Truneček. Musím říci, že tahle část programu byla trochu ošemetná. Měli jsme obavy, že nikoho nebude zajímat. Nakonec náš však zaujetí, které se zračilo na tvářích posluchačů, přesvědčilo, že to byl krok správným směrem. Když povídání skončilo, zbývala ještě hodina do dalšího koncertu. Abychom zkrátili čekání, padlo rozhodnutí zahájit první prohlídku s průvodcem. Průvodcování se ujala Johana Trunečková.

V průběhu večera pak kostelem provedla ještě dvě další skupiny návštěvníků. Vypadalo to, že pro hodně návštěvníků byla prohlídka velmi zajímavou a překvapivou součástí večera. Mnozí byli překvapeni, že náš kostel, který zvenčí vypadá jako malý kostelík, skrývá uvnitř tolik prostoru a je dost velký. Úspěch měla také výstava fotek, která dokumentovala původní nádherný vzhled kostela, jeho následnou devastaci a postupné znovuzkřížení. K opravdovému zkřížení však bude ještě dlouhá cesta. Naději nám ale dává příklad vyhořelého a znovu opraveného kostela ve Smržovce. Na obnově tohoto kostela se velkou měrou podílel náš páter – otec Kothaj. Díky otci a několika členů sdružení jsme také mohli návštěvníkům představit také liturgické knihy, a to jak novodobé, tak starší. Zájem vzbudily i vystavené ministrantské rochety, které máme zapůjčené z místní fary.

Druhý koncert v podání celého sboru „Při kostele“ měl k úžasu všech účinkujících vzhledem k pokročilé hodině opravdu velké množství posluchačů. Bylo to moc příjemné a milé. Zároveň to je pro nás i obrovský závazek, neradi bychom zklamali naše příznivce. Je pro nás velkou ctí, že jsou lidé ochotni si nás poslechnout a snad se nám daří předat jim trochu dobré nálady. Poslední koncert, který se konal až v pozdních nočních hodinách, přilákal do kostela také poměrně dost návštěvníků. Malý recitál Johany Trunečkové se povedl. Všichni jí snad odpustili malé zaváhání, které bylo určitě následkem jejího náročného dne, kdy odzpívala všechny koncerty a to včetně zkoušek, odmluvila dvě prohlídky (a to ji jedna ještě čekala) a odcházeli spokojení. Závěrečné Hallelujah nemělo chybu.

Naše počáteční obavy se nevyplnily. Akci můžeme určitě označit jako úspěšnou. Velmi mile nás překvapil počet návštěvníků - za celý večer navštívilo kostel 85 dospělých návštěvníků a zhruba 25 dětí, což je mnohem víc, než jsme čekali. Dokonce jsme kostel uzavřeli až hodinu po oficiálním uzavření akce, protože na poslední zpívání přišli i lidé, kteří chtěli ještě i v tuto pozdní hodinu provést po kostele.

Takže co říci na závěr? Děkuji. Děkuji všem, kteří usilovně pracovali na tom, aby byl kostel pro tuto příležitost co nejhezčí. Děkuji všem, kteří oceňují práci členů sdružení a všech zúčastněných. Děkuji všem, kteří byli ochotni obětovat svůj volný čas a neváhali pomoci. Děkuji všem, kteří byli ochotni v pátek večer opustit pohodlí svých domovů a přijít se podívat a snad i trochu pobavit. Děkuji všem, kteří přispěli finančním darem. Díky Vám jsou naše finanční prostředky bohatší o 3.500 Kč.

A nakonec mi dovoluete vyslovit jedno velké přání: abyste nám zachovali přízeň i nadále, abychom Vás neklamali a abychom se spolu setkali i na příštích akcích.

K. Trunečková

Březenský krték

Putování s krtkem – IX. Díl.

Spojovací chodby mezi jednotlivými budovami a jiné tajné únikové prostory.

Takzvané tajné podzemní chodby sloužily skutečně jako jistý tajný únik z místa napadení nepřítelem, ale ne vždy se jednalo o něco neznámého, či dokonce tajného. Mnohdy se jednalo o spojovací část nebo průchozí chodbu mezi jednotlivými sklepy budov v areálech. Jednalo se o prakticky vyřešené způsoby transportu surovin např. do pivovaru do jednotli-

vých hospodářských budov, ať už potravin nebo jiného zboží, které by za normálních podmínek bylo nutné stěhovat složitým způsobem po schodištích, nebo některými jinými otvory při sklepech. Tyto praktické chodby byly hojně využité, když dnes již po nich nacházíme pouhé stopy. Pozdějším nevyužíváním docházelo k sesuvům půdy a častým propadům a následným zazdívkám – příčkám již přímo ve sklepní místnosti. Tyto často nevysoké a klenuté chodby byly stavěny z různých materiálů. Záviselo to na účelu využití.

Tzv. tajná chodba byla vystavěna pro únik člověka do některé jiné a sklepem chráněné budovy. Tyto chodby byly velmi štíhlé a nevysoké, to také proto, že její využití směřovalo

k delším trasám a tlak a sesuvy půdy by mnohem více působily na destrukci klenby, která byla většinou buď kamenná, nebo později z cihel. Únikový otvor pro jednoho člověka byl všeobecně vyhovující a obyvatelstvo pak muselo využívat chodbu po jednotlivcích postupně.

Jinak je tomu u účelových spojovacích chodeb mezi budovami, kde se počítalo s jistou manipulací veškerého transportovaného materiálu. Zde docházelo i k postupnému rozšiřování a stavebním úpravám ve sklepech k lepší manipulaci. Jednalo se o složitěji klenuté prostory, které neměly ani příliš hluboké zapuštění pod terénem v zemi. Zde ale častěji hrozil jev zaplavení, či prosakování půdní vody i lehčí destrukce z klenby.

Využití chodeb v Březně bylo poměrně jasné v obou případech. Jako provozně účelová chodba byla vybudována v roce 1839 nákladem 710 zlatých podzemní chodba vedoucí z vinopalny - sklepní místnosti, určené k uskladnění brambor, do pivního sklepa pod zámečkou kuchyní (SOA Praha, Vs. Březno, kart. 171).

Jen pro informaci stojí za zmínku laický popis vlastního zámeckého areálu, který určoval i jisté souvislosti s podzemními místnostmi a jejich využitím.

Vlastní polohu zámku a rozmístění hospodářských budov v jeho okolí v čtyřicátých letech 19. století znázorňují jednak indikační skica z roku 1842 (SUA, IS Bol. 63), jednak plán založení moučnice (Mehlplatz – Vs. Březno, kart. 171) z roku 1842.

Znázorněn je na nich trojkřídlý zámek, obrácený průčelím hlavního traktu k západu a uzavírající téměř obdélníkové zámecké nádvoří. Na jeho jižní straně byl uzavřen úzkou budovou vrátnice, která přiléhala k jižnímu křídlu zámecké budovy, a úřednímu domu. V severozápadní části nádvoří byl situován rybník „Kuchyňka“, za ním se pak rozprostíraly dnes již zbořené budovy pivovaru a vinopalny. Severovýchodní stranu nádvoří ohraničovala stodola, východní pak ratejna s dobytčí stájí. Každá z hospodářských budov byla ať již více či méně z praktického důvodu podsklepena. Bohužel došlo při bourání budov k závalům sklepů a nelze přesně určit polohu či nějaký směr spojení budov v podzemí.

Kolem roku 1660 došlo k prvním mohutným přestavbám místního malého a nevyhovujícího kostela Jaroslavem Kunatou z Bubna. Zde došlo k podstatným změnám, kdy byla také přistavěna arkádová nadzemní chodba, spojovací zámeckou vrátnici s oratoří kostela. Jednalo se o výše zaznamenaný jednopatrový úřední dům. Zde také došlo k mohutným změnám v základech kostela i zámku. Již původní gotická hrobka, která byla nově zaklenuta, byla také původně spojena spojovací chodbou s nejbližší zámeckou místností v prostorách sklepa. Bohužel i zde pak nastala zásadní přestavba zámku kolem roku 1770 a došlo k mnoha zazdívkám a výstavbě nových příček, které znemožňují přesné objasnění podzemního terénu.

Naprosto jednoznačný jev určuje i stáří barokní hrobky v kostele kolem roku 1718, kdy bylo zcela jasné oddělení těchto dvou krypt na sebe nijak nevázaných. Účel byl zcela jasný jako žádným jevem nerušená pohřební síň pro šlechtu. Gotická hrobka byla určena pro

místní kněze a jejich blízké příslušníky, ta již ale po roce 1721 nebyla nikdy využita. V roce 1967, o čemž svědčí nápis na cementové plombě zákrytu hrobky byla již naposledy tato místnost veřejně zpřístupněna a odhaleny i bližší informace o stavu hrobky a podzemí.

K příštímu a již poslednímu putování zve krteček!

Historické okénko Března

Dnešní kapitola bude pokračovat vlastnickými a majetkovými procesy v městečku Březně za vlády posledních členů šlechtické rodiny Bubnů. Jejich veliký místní význam spočívá právě v nejzásadnějších přestavbách zámku a kostela.

Hrabě Adam Maxmilián z Bubna zemřel 29. listopadu roku 1721 ve věku 74 let, což je již zmíněno na náhrobní desce v kostele.

Březno zdědil jediný syn Jan Josef z Bubna, kterému tehdy bylo pouze 10 let. O jeho vládě ovšem nemáme žádných zpráv. Pouze známe jeho ženu Marii Zuzanu hraběnku Klarrý, která po něm převzala zadlužené panství. Útržkovitě se zachoval zápis z pamětnice, kdy v roce 1747 březenský kostel, dosud spravovaný boleslavskými minority, se stal opět farním, když zde byl dosazen kněz, který ještě bydlel v provizorním domku poblíž kostela.

Z doby vlády Jana Josefa z Bubna se dochovaly také březenské cechovní artikule. Březno bylo malé městečko a řemeslníků zde nebylo mnoho. Jednotlivá řemesla také netvořila zvláštní cechy, ale spojila se do jednoho jediného. Dohromady tak byli organizováni kováři, koláři, provazníci, truhláři, řezníci, mlynáři, krejčí a ševci. Taková skladba řemesel, která jsou zde uváděna, byla naprosto typická pro malá městečka, kterým bylo i Březno. Hlavní zastoupení měla i potravinářská a textilní řemesla a vedle nich pak řemesla potřebná pro stavbu a zřízení domu.

Jan Josef z Bubna byl posledním držitelem řezenského panství z rodu. Zemřel v poměrně mladém věku v roce 1741. O osm let později byla vdova po něm nucena Březno prodat v dražbě. Kupcem měl být tehdejší majitel Kostí, Václav Kazimír Netolický, ten však později od koupě upustil a v další dražbě jej koupil za 156000 zlatých Jan Adolf z Kounic. V jejich majetku pak bylo panství řízeno do 20. století.

Kounicové patřili k starému českému panskému rodu, který Fr. Palacký nazval souhrnně Kounici a užívali erbu dvou stříbrných leken v červeném poli, a to z větve, jež již koncem 13. století přesídlila na Moravu a od 16. století držela Slavkov u Brna. Zakladatelem české pošlosti hraběcího rodu byl Rudolf Kounic (1664), jenž sňatkem s jedinou dcerou Alžbětou z Valdštejna vyženil panství Nový Zámek (Česká Lípa), který se pak stal základem rodového fideikomisu, zřízeného v roce 1719. Jan Adolf byl mladším synem Valdštejnova vnuka Jana Viléma a původně, před získáním Března, vlastnil pouze Osov. Po smrti bezdětného bratra v roce 1759 zdědil ještě svěřenské statky českých Kouniců – Nový Zámek a Housku, o něž však musel ještě svést dědický spor s představitelem moravských Kouniců, kancléřem Václavem Antonínem, zemřel pak v roce 1771.

Ještě za jeho života, v noci 12 října 1765, postihl městečko Březno požár, který vznikl v domě kováře Martina Zitky, při kterém vyhořel i starý zámek. Zpustošený zámek byl hned z příkazu hraběte obnovován. V roce 1770 byl zámek v celku doopraven a přestavěn. Tehdy vznikl ve dvou etapách stávající nový krov, typické řešení vikýřů. V interiéru pak zejména výstavba vedlejšího schodiště. Do této přestavby lze řadit i tzv. fabionové stropy pater. Ve druhém patře byly starší prostory jižního křídla zúženy vložением střední chodby. Zde se pak zachovaly v celku pozoruhodná ostění a dveře. Z dochovaného vybavení lze do této doby řadit rokoková kamna. K této pozdně barokní etapě se váže o ohrazení parku s kvalitními zděnými pilíři. Další úpravy spadají až do 20. let 19. století. Pokračování příště.....

Zdeňka Nečesaná - kronikářka

Tip na podzimní výlet

Český Ráj - příroda a krajina

O jedinečnosti Českého ráje již bylo napsáno mnohé. Stačí vystoupat na horu Kozákov, Veliš, Zebín, Tábor, Vyskeř či Kopaninu a rozhlédnout se do kraje. Hrady, zámky, lesy, rozmanitá pískovcová skalní města, hluboká údolí střídají rovinaté úseky a rybníky. Český ráj je nejstarší chráněnou krajinnou oblastí České republiky a je jen potvrzením kouzla krajiny a její různorodosti, a že byl nedávno vyhlášen i prvním geoparkem UNESCO v rámci České republiky.

Jak již bylo uvedeno, Český ráj se může pochlubit nejstarší chráněnou krajinnou oblastí v České republice. CHKO Český ráj byla vyhlášena v roce 1955. Dnes je tato krajina jedním ze symbolů naší země a zdejší chráněná krajinná oblast patří mezi nejnavštěvovanější. A zatímco původní „chráněnka“ byla vyhlášena na 95 čtverečních kilometrech, dnes, po rozšíření v roce 2002, se rozprostírá na dvojnásobné ploše.

Jestli bychom měli hlavní přírodní atraktivity regionu shrnout v několika větách, tak musíme uvést, že patrně nikde jinde ve střední Evropě nenajdete na několika desítkách kilometrů čtverečních tolik různorodých pohledů. Jsou tu hluboká údolí, rybníky, ve kterých se zrcadí věže několika skalních měst, ale i místa dalekých rozhledů z vrcholů okolních kopců a rozhleden. Český ráj je také domovem chráněných rostlin a živočichů. Ve volné přírodě běžně potkáte volavky, výra velkého, rorýse, či krkavce, v jeskyních sídlí netopýři, v potocích narazíte na raky, v lesích na muflony, srny nebo ježky.

Není divu, že Český ráj byl v roce 2005 vyhlášen Geoparkem UNESCO. Stalo se tak právě díky mnoha fenoménům krajiny, kde najdete naleziště drahých kamenů a dalších výjimečných nerostů, jsou tu zaniklé sopky a podmanivá zákoutí, kde se snoubí dávná historie s naší současností. Geopark Český ráj se nachází na podstatně větší ploše než samotná chráněná krajinná oblast a je pro region od Mnichova Hradiště po Novou Paku a od Jičína po Bozkovské jeskyně jednou z největších výzev do budoucna.

Z přírodních krás byste při své návštěvě neměli vynechat skalní města - Hruboskalské skalní město, Prachovské skály, Klokočské a Betlémské skály, Příhrazské skály, Suché skály

atd. Přírodní síly - vítr, déšť, mráz a žár slunce vytvořily sochařské dílo bizarních pískovcových útvarů, architektura skalních měst má gotickou vznešenost, barokní rozevlátost, v detailu rokokovou ornamentálnost....

Nepřehlédnutelné jsou také některé rybníky, jako například Věžický rybník a Vidlák pod Troskami, nebo Jinolické rybníky, Komárovský a Drhlenský rybník na Branžeži či Žabakor. A nezapomeňte na řeku Jizeru, zvláště na Malé Skále či v soutěsce mezi Semily a Železným Brodem kudy vede Riegrova stezka, je úchvatná!

Z dalších přírodních zajímavostí byste měli navštívit například Arboretum na Bukovině u Hrubé Skály, Bozkovské dolomitové jeskyně, přírodní rezervaci Babu u Kosmonos, přírodní památku Káčov severně od Mnichova Hradiště, kozákovské naleziště drahých kamenů či lipovou alej v Jičíně, zvanou Libosad.

Historie a památky

V Českém ráji se nachází řada historických a kulturních památek. Český ráj historicky věrně zrcadlí dějinný vývoj české kotliny. Na území regionu jsou zaznamenány stopy po nejstarším pravěké osídlení. Vyhlášená je v tomto směru například oblast Klokočských skal na Turnovsku nebo Prachovské skály na Jičínsku a údolí Plakánek u hradu Kost.

Vznik nejvýznamnějších měst v Českém ráji, Jičina, Turnova a Mladé Boleslavi, je datován na přelom 13. a 14. století. V té době také na skalních masivech vznikly první hrady a tvrze, z nichž některé již dávno upadly v zapomnění, jiné jsou perlami v náhrdelníku česko-rajské krajiny dodnes. Při svém putování Českým rájem byste neměli zapomenout navštívit symbol této krajiny, hrad Trosky vydejte se ale i na Kost, na Valdštejn či na Hrubý Rohozec na Turnovsku, na Humprecht na Sobotecku, či na majestátní zámky Sychrov a Mnichovo Hradiště a pohádkový hrad a zámek Staré Hrady u Jičína. Český ráj odedávna charakterizují i romantické zříceniny hradů Frýdštejn, Kumburk a Bradlec, Valečov, Veliš nebo Rotštejn atd. Historie také prošla mnoha městy a městečky Českého ráje, kromě Jičína, Turnova, Semil, Lomnice nad Popelkou nebo Mladé Boleslavi jistě stojí za to navštívit také Sobotku, Mnichovo Hradiště, Železný Brod či Rovensko pod Troskami.

Významnou úlohu v historii Českého ráje hrála rozporuplná postava českých dějin Albrecht z Valdštejna. Na jednu stranu válečník, dobyvatel a kořistník, na stranu druhou výjimečný budovatel, osvícený vladař a bohatý mecenáš. Právě díky němu vznikla barokní krajina na Jičínsku a samotný Jičín se stal největší architektonickou perlou Českého ráje. Po stopách charismatického Albrechta z Valdštejna můžete napříč regionem cestovat se zvláště k této příležitosti vydaným průvodcem, který je dlouhodobě v tomto směru jednou z nejlépe hodnocených aktivit v celé České republice.

Přejeme krásné výletování!

Toulky minulostí naším krajem

Zaniklé mladoboleslavské továrny

Charakteru průmyslového centra středního a dolního Pojizeří začala Mladá Boleslav nabývat již v průběhu 19. století. Pomineme-li staré řemeslnické dílny, mlýny a vrchnosten-

ské pivovary, zapustil ve městě své kořeny nejdříve textilní průmysl. V roce 1819 odešli z Josefodolské Leitenbergerovy textilky kolorista Karl Köchlin a kreslič Jeremias Singer a na levém břehu Jizery založili společnou firmu na výrobu kartounů. Firma za několik let zaměstnávala na 600 dělníků, včetně domácích tkalců pro ni pracovalo na 1000 lidí.

V roce 1833 ji poctily návštěvou korunované hlavy tří panovníků, ruského, pruského a rakouského. V roce 1854 však oba společníci závod prodali Franzu Hillerovi z Hodkovic nad Mohelkou a po čase, v roce 1881, ji získal Ignác Klinger, který vlastnil již několik podniků a svůj mateřský měl v Novém Městě pod Smrkem. Rozsáhlá přestavba továrny na přádelnu trvala několik let a rozšířila ji i na protější břeh řeky, kde se dodnes jako její pozůstatek zachoval i zkrácený název Česana - původně přádelna česané příze. Za zmínku stojí i skutečnost, že celý podnik vynikal skvělou architekturou svých budov, které byly obklopeny parkovou úpravou, záhony květin, lavičkami a zákoutími pro odpočinek zaměstnanců, na což dbali již zakladatelé továrny.

Na přelomu 19. a 20. století se firma rozrostla na podnik zaměstnávající na 2000 lidí, pro své úředníky a dělníky vybudovala mj. sídliště Kolonie za dnešní dětskou nemocnicí. Koncem 40. let minulého století byla výroba zastavena a budovy sloužily n.p. Mototechna, respektive automobilce. Textilní výrobu zastupovala ve městě ještě jedna menší firma, Eisler & Fuchs, která se specializovala na pletené zboží. Areál firmy vznikl na volném prostranství v sousedství později postavené střední průmyslové školy a po ukončení výroby tu byly řadu let opravny automobilů místního komunálu.

Dlouholetí zaměstnanci škodovky jistě pamatují, že se ve starém závodě stále udržel místní název U Dobrých nebo U Zahrádků. Antonín Dobrý založil svou dílnu v roce 1854 v Dolním Cetně a v 90. letech 19. století ji přenesl do Mladé Boleslavi do místa, v jehož sousedství založili později V. Laurin a V. Klement svou dílnu na výrobu jízdních kol a motocyklů. Slévárna Antonína Dobrého, přeměněná na akciovou společnost, vyráběla zemědělské stroje, zejména mlátičky, později však i komponenty pro sousední automobilku. Bohuslav Svoboda v roce 1923 odešel od firmy Laurin & Klement a krátce se spojil s Karlem J. Zahrádkou k založení slévárny kovů a šedé litiny. Zanedlouho se oba společníci rozešli a K. Zahrádka v roce 1924 zřídil za tratí slévárnu, poblíž níž dodnes stojí rodinná vila majitele. Závod byl později rozšířen o strojírnu, v níž se například vyráběly již ve 30. letech elektrické pračky zn. Karza. Jak Dobrého, tak Zahrádkův podnik později pohltila automobilka.

Průmyslová výroba se postupně rozvíjela zejména v údolí Jizery ve čtvrtích Podolec a Pták. Na místě současné akumulátorky měl od roku 1880 mydlárnu V. J. Goldberg (později J. Haas), která zaměstnávala na přelomu 19. a 20. století asi 50 dělníků. Ještě starší byla továrna na mýdlo a voňavky K. Hudec a spol. (později J. Kohn), která byla založena naproti výše jmenované firmě na levém břehu Klenice již v roce 1869. Obdobný sortiment vyráběla i firma Fr. Sezemského na Ptácké třídě, která živila téměř 300 dělníků mj. i výrobou svíček, olejů a tuků.

Na Podolci vznikla zásluhou ing. Egera v roce 1917 i pekárna Suchar, která ovšem stále vyrábí pod názvem jiných majitelů. V provozu je také daleko starší lihovar z roku 1867 (Ig. Lederer), v němž se vyráběla i umělá hnojiva. Lihovar patřil k největším podnikům ve městě, již před sto lety měl téměř 500 zaměstnanců. Na Podolci stále stojí už řadu let opuštěná bývalá továrna na sirup a škrob M. Reisse, která před stoletím živila asi 50 dělníků. V její přední části měl po válce řadu let svou dílnu brusič a zpracovatel skla Rudolf Günsburg.

Již jen staří pamětníci mohou znát jízdní kola značky Nora, vyráběná v továrně na Ptáku. Firmu tu v roce 1900 založil Josef Ráček, když koupil bývalou mydlárnu Saporina a zřídil

zde zámečnickou dílnu. V létech znárodnění a socializace se z firmy stalo Kovodružstvo, které později vybuodovalo zcela nový závod na katastru Kosmonos. Mnoho lidí při ukončení výroby ve zcela novém podniku dodnes nepochopilo, jak mohl přijít k úpadku tak perspektivní podnik, nabízející dnes tolik žádaný sortiment - dětská kola, případně horská kola apod.

Ve výčtu zaniklých továren nemůžeme opomenout závody vyrábějící pivo či slad. Stará sladovna u podlážeckého mostu vyhořela krátce po květnovém povstání v roce 1945, vrchnostenské pivovary na území města, kosmonoský pod hradem a neuberský u místního zámku již drahně let pivo nevaří. Nejznámější ve městě byl však pivovar Křikavův. Kutnohorský sládek Vladimír Křikava koupil starý měšťanský pivovar v Mladé Boleslavi (zal. 1822) v roce 1897 a o rok později postavil nový závod nedaleko starého vodního pramenu zvaného Libušin na dnešním Rozvoji. Dobře prosperující podnik v součinnosti se spoluvlastníkem Antonínem Šemberou zřídil po městě řetězec hostinců, které z pivovaru pivo a jiné zboží odebíraly. Když před půlstoletím výroba zanikla, město již "várečné právo" nikdy neobnovilo a z mnoha pivovarů v regionu jsou v provozu pouze Klášter a Podkovář. Stejným vývojem prošlo později cukrovarnictví, dnes je jediný cukrovar v Dobrovici.

Zaniklé průmyslové závody nacházíme i v bývalých obcích, které se v minulosti k Mladé Boleslavi připojily. Atraktivním místem s ohledem na blízkou železnici s nádražím byly jistě Čejeticky, kde již v roce 1872 vznikl cukrovar. Původně měl stát v Debři, ale obec požadovala za pozemky 19 000 zlatých, kdežto Čejetice nabídly 10 tis. zlatých. Spolkový cukrovar ukončil své kampaně v 90. letech minulého století. V jeho sousedství vzniklo v roce 1894 Hospodářské družstvo, které postupně vybuodovalo nejen obilní sklady přímo v závodě, ale i v řadě míst okresu. Blízká mlékárna, vzniklá ze staré sýrárny kbelského statkáře Wagne-ra, vyrábí mléčné výrobky dodnes a její tradice se datuje hluboko před první světovou válku.

Svůj průmyslový podnik měla svého času i Debř. Místní truhlář Václav Jíra svou dílnu později přenesl do míst vytěžené cihelny poblíž železniční trati a vyráběl zde nábytek. V roce 1918 podnik koupili místní podnikatelé Blecha a Mašek, vybavili jej novými, většinou americkými stroji a začali vyrábět kancelářský nábytek, který dodávali nejen úřadům, ale i školám, vědeckým ústavům a četným firmám. Za 1. republiky firma Arbor /latinsky strom/ zaměstnávala na 200 lidí a její plechový štítek se stylizovanou americkou vlaječkou můžeme dodnes vídat na psacích stolech a jiném kancelářském nábytku. V současné době slouží provozní budovy bývalé továrny firmě Akuma.

Končíme tedy letmou procházkou městem, tentokrát zaměřenou na zaniklé továrny. Některé slouží i po letech, i když třeba jinému účelu, z mnohých komínů se dávno nekouří a čekají na svůj zánik. Ve své době skýtaly obživu stovkám i tisícům lidí, kteří v nich pracovali a žili. Dnes vzdáváme úctu podnikatelské smélosti průkopníků tovární výroby, kteří většinou za velkých osobních obětí, poctivou prací, mnohdy dlouhá desetiletí v úvěrech a dluzích vykročili na nejistou dráhu podnikatele v malém městě. Ne každému se dařilo jako pánům Laurinovi a Klementovi, těm, kdož v konkurenci obstáli, pak výsledky jejich činnorodé práce zkonfiskovali, združstevnili či znárodnili. Nic to nemění na skutečnosti, že právě tito lidé stáli u zrodu Mladé Boleslavi jako významného průmyslového střediska naší země.

PhDr. Karel Herčík

Chcete Mikuláše, Čerta a Anděla?

Někteří nás už jistě znáte :)

Informace:

Objednávku prosím zašlete do neděle 2. 12. 2012 na:

- MIKULÁŠŮV MOBIL - 603 244 067 (napište sms s číslem Vašeho domu, případně kde se přibližně nacházíte), nebo na:
- ČERTŮV EMAIL - srbovaaneta@seznam.cz

Mikuláš je tento rok ve středu 5. 12. 2012. Na případné dotazy a další informace rádi odpovíme.

*Březenský zpravodaj: periodický tisk vydávaný 4x ročně v počtu 140 výtisků, cena: 15 Kč
číslo výtisku 2, ročník 11, datum vydání 22. 10. 2012, místo vydání Březno
registrováno pod rejstříkem: MK ČR E 10410
vydavatel: Úřad městyse Březno, 294 06 Březno 13, IČO: 00237574
kontakt: telefon: 326399180, fax: 326399180, e-mail: brezno@seznam.cz, www.brezno.cz
příspěvky do zpravodaje: zpravodaj.brezno@seznam.cz
redakční rada: komise pro občanské a sociální záležitosti
příprava: Zbyněk Valenta*